

че въ Швеция и Норвегия, Финландия и Полша, Чехия, Русия и Германия цѣнятъ доста високо нѣкои наши писатели и тѣх-ни творения, съ съжаление трѣбва да признаемъ, че интересътъ на чужденцитѣ спрѣмо нашата литература е билъ, па и сега е още откъслеченъ и случаенъ, съ една рѣчь—слабъ. Той е повече интересъ на любители-специалисти, библиографи или библиофили и—право пропорционаленъ на интереса къмъ България изобщо. Балканската война доста засили този интересъ на чужденцитѣ къмъ литературата ни; а общоевропейската война удвои интереса на цѣла западна Европа къмъ народа ни и частно къмъ българската литература. Би било крайно полезно за правилната и благоприятна оцѣнка на народа ни въ странство да се напише и публикува на френски, англиски, нѣмски и италиянски езикъ една спретната системно наредна история на новата българска литература, която да обеме периода отъ 1850 до 1920 г. включително.

Но макаръ че литературата ни не е създала и до днесъ нито едно поетчно произведение, съ което тя да има правото да се нареди между ония латаратурни произведения, които сж достояние и изворъ за висока усмтвена, нравствена и естетическа наслада за цѣлото образовано човѣчество; макаръ че ний още не сме дали на свѣта единъ Ибсенъ или Андерсенъ, единъ Метерлинкъ или дори Ед. Родъ,—нашата родна литература заслужва да бжде по-обстойно изучена отъ самитѣ насъ и изнесена, въвъ формата на единъ историко-критиченъ систематиченъ прѣгледъ, прѣдъ очитѣ на западно-европейската наука и тамошната образована публика. А за насъ, за да се ускори и вдълбочи нашето самосъзнание като народъ и общество, крайно важно и интересно е да се появи часъ по-скоро единъ системетиченъ курсъ по история на новата ни литература. Когато срѣдниятъ български читателъ вземе въ ржцѣ една история на родната литература прѣзъ послѣднитѣ седемдесетъ години,—пълна съ фактически материалъ, вѣщо подбранъ, системно нареденъ и освѣтленъ отъ гледището на модернитѣ научни принципи въ областта на литературната история, той ще си състави една по-ясна, по-пълна и по-вѣрна прѣдстава за духовния животъ на нашата страна и за художественитѣ, идейни и нравствени богатства, които бликатъ отъ нѣдрата на народната душа. Той ще погледне съ по-бодра вѣра на бждащето и ще се вдъхнови въ своя устремъ къмъ възвишеното, прѣкрасното и истината.

А ония, които съ вълшебния даръ на словото ни разкриватъ необятнитѣ богатства на духа, вълнуванъ отъ великитѣ мирови загадки и въпроси; които ни прѣдставятъ въ живи образи и характери най-цѣннитѣ добродѣтели и най-типичнитѣ недостатъци на българина; които въ ярки и драма-